

Gensyn til de paafølgende Examina, idet nogle desuden skulle gjenneemgaa Examina, der ville optage 1 eller 2 Aar, inden de komme til at staa paa lige Fod med de andre. Jeg tillader mig at tro, at der ikke er noget mere grundigt Middel til overhovedet at modvirke Tilhøieligheden hos Forældrene til at lade deres Børn uddanne sig ad disse særlige Veie, end dette, at de derved paa en Maade have udelukket dem fra senere at gaa videre eller i alt Fald, om de ønske at gaa videre, have paalagt dem et betydeligt ganske særligt extraordinært Arbejde i denne Tillægsexamen. Naar man derfor virkelig alvorlig vil fremme Skolernes Deling, og sætte de forskellige Afdelinger af Skolen paa lige Fod med hinanden, saa tror jeg, at man ogsaa saavidt muligt skal sørge for, at Eleverne, naar de igjennem disse ere blevne Studenter, komme til at staa lige, og fra denne Hovedregel har derfor Flertallet, som det vil ses, ogsaa kun gjort en eneste Undtagelse, nemlig forsaavidt angaar det theologiske Studium, fordi der jo dertil fordres særlig Kundskab i Græsk. Der fordres ogsaa nogen Kundskab i Hebraisk, men det er dog særlig Græsk, der har Betydning. Forslaget under Nr. 26 hænger sammen hermed, og jeg behøver derfor ikke at omtale det.

Endnu staar der kun eet Forslag tilbage, nemlig Forslaget under Nr. 27, som hænger sammen med vore tidligere Forslag, dels til Nedleggelse af et Par af de lærde Skoler og dels til Skolernes Indskrænkning til 4 Klasser. Det er ikke godt at sige, hvormeget der herved vil spares; men det er tydeligt og klart, at der maa fremkomme en ikke aldeles ringe Besparelse, og denne Besparelse have vi ment maatte anvendes til Undervisning og særlig til en Undervisning, der forbereder til de lærde Skoler paa saadanne Steder, hvor det er vanskeligt at faa Skoler igang, der kunne give en saa grundig og betydelig Uddannelse, som er nødvendig for Bedkommende, der skal ind i en lærd Skole, naar denne kun skal have 4 Klasser. Vort Forslag gaar derfor ud derpaa, og vi tro herved at kunne virke ikke lidet; thi man maa huske paa, at saadanne Skoler ikke i Reglen ville behøve noget overordentlig stort Tilskud, i alt Fald ikke et Tilskud, som i

mindste Maade kan sammenlignes med, hvad der nu tilskydes til hvilkensomhelst af de lærde Skoler; men med nogle faa Hundreder eller et Tusinde Rigsdaler vil der paa det enkelte Sted kunne udrettes overordentlig Meget, og det vil derved ogsaa kunne lykkes — om jeg maa bruge dette Udtryk — at faa spredt dog en vis Grad af Uddannelsesmidler omkring i Landet og indenfor snevrere Kredse at faa noget Eignende igang igjen, som fandt Sted, dengang da Latinskolerne ikke vare indskrænkede til et saa ringe Antal som nu, men der var et langt betydeligere Antal, nemlig i de fleste af de vigtigere Kjøbstæder. Der er endnu et Punkt, som jeg kommer i Tanke om, at jeg ikke har omtalt, nemlig dette, at det efter Udvalgets Flertals Mening er urigtigt, at den samme Skole har to Retninger. Det har tværtimod anset det for rigtigere, at enhver enkelt Skole faar sin Retning, og at alt saa Forældrene sende Børnene til de Skoler, hvor Undervisningen gaar i den Retning, som de ønske Børnene særligt uddannede i. Vi have ment, at man i Begyndelsen indtil videre maatte nøies med en jydsk og en sjællandsk Skole for hver af de nye Retninger for at se, hvorledes Tilgangen blev til disse, forinden man gif videre. Vi have anset dette for rigtigt, fordi der derved kommer en ganske anden Enhed ind i den enkelte Skoles Gjærning, og dette har jo meget at sige, og fordi Skolerne, naar Undervisningen skulde deles efter Ministerens Forslag vilde, især naar de kun faa 4 Klasser, komme til at lide af en underlig, næsten gjennemgaaende Døbelthed. Dertil kommer et andet Punkt, som ingenlunde har en absolut ringe Betydning, nemlig, at man i høt Grad vil fordyre Udgiften ved saaledes at have, om jeg maa bruge dette Udtryk, næsten to Skoler paa samme Sted, ikke alene derved, at man maa have et langt større Antal Lærere, men ogsaa af andre Grunde. Saafremt der endelig skulde nares nogen Frygt for, at der vilde være Mangel paa rigtig gode Kræfter til Lærere i det Mindste i de nye Retninger, da bliver denne Frygt af langt større Betydning, naar man skal have Repræsentanter for disse paa flere Steder, fordi man i saa Fald maa